Perspectiefnota

Financieel jaar 2026

Samen bouwen aan Noordenveld

GEMEENTE NOORDENVELD

Inhoudsopgave

Inleiding 2

Meicirculaire 2025 en overige ontwikkelingen gemeentefonds 4

Actuele financiële positie 10

Toelichting op de voorstellen in de A3 11

Kaders Programmabegroting 2026 18

Voorstellen die voorlopig niet kunnen worden uitgevoerd 21

Inleiding

Hierbij bieden wij u de perspectiefnota en kaderbrief aan ter voorbereiding op de begroting van 2026-2029. Wij schetsen hierin de belangrijkste (financiële) ontwikkelingen. Zoals bekend zijn het momenteel financieel zware tijden voor de meeste gemeenten. Onze gemeente heeft bij het opstellen van de begroting 2025-2028 enigszins geanticipeerd op de verwachte ontwikkelingen door het maken van keuzes zoals opgenomen in de “nog-even-niet-lijst”.

In deze perspectiefnota presenteren wij de actuele stand van zaken zoals wij deze met de kennis van nu in kaart hebben gebracht. Het vertrekpunt van deze, tot op heden beleidsarme, nota is de meerjarenbegroting 2025-2028. De daar berekende ruimte hebben we geactualiseerd met de structurele uitkomsten van de 1e trimesterrapportage 2025 alsmede de tussentijds genomen raadsbesluiten met een effect op 2026. Ook de uitkomsten van de meicirculaire 2025 zijn verwerkt. Hier tegenover zetten we de actuele wettelijke verplichtingen en de door ons noodzakelijk geachte aanvullende investeringen in onze gemeente.

Meicirculaire

De eerste analyse van de voorjaarsnota van het Rijk laat een verlichting zien van de bezuinigingsopgaven voor 2026 en 2027. Dat oogt positief, echter het maken van keuzes blijft van belang. Het Rijk stelt middelen beschikbaar om de terugval van het gemeentefonds enigszins te dempen. Daarnaast draagt het Rijk bij aan de tekorten voor de jeugdzorg. Ook de maatregelen van de Hervormingsagenda Jeugd worden met ingang van 2028 van kracht, echter wel met een significante verhoging. Dat betekent dat de financiële zorgen vanaf 2028, met name in de jeugdzorg toenemen. De financiële effecten van de voorjaarsnota van het Rijk voor onze gemeente, zijn inzichtelijk gemaakt via de meicirculaire en verwerkt in het vervolg van deze nota.

Voor de gemeente Noordenveld levert de meicirculaire, ten opzichte van de begroting 2025, voor alle jaren een stijging op. Hierbij maken wij wel enkele kanttekeningen. Beleidsintensiveringen, als gevolg van de Voorjaarsnota 2025 van het rijk, waar tot nu toe nog geen rekening mee gehouden was, leiden mogelijk ook tot hogere uitgaven. Daarnaast rekent het Rijk vanaf 2028 op besparingen binnen de jeugdzorg. Wij adviseren daarom voorzichtig om te gaan met de gepresenteerde groei binnen het gemeentefonds.

Nij Begun

Nij Begun richt zich op een economische agenda, sociale agenda en op verduurzaming. De Groninger gemeenten en de Drentse gemeenten Noordenveld, Tynaarlo en Aa en Hunze, is gevraagd om te komen met plannen voor deze en volgende generaties. De eerste invulling van de sociale- duurzaamheids- en de economische agenda wordt steeds meer vormgegeven.

Regio Deal Noord-Drenthe

De Regio Deal Noord-Drenthe is een samenwerking tussen het Rijk, de provincie Drenthe en de gemeenten Noordenveld, Tynaarlo en Aa en Hunze. Doel is het versterken van een vitale en verbonden regio. In de periode 2026–2029 wordt gewerkt aan drie centrale thema’s: verbinding tussen generaties, verbinding tussen dorpen en verbinding in brede welvaart.

Meerjaren-onderhoudsplannen

Het beheer van gemeentebezittingen zoals bruggen, bewegwijzering en sportvelden wordt komende jaren verder geprofessionaliseerd. Dat betekent dat er voor alle objecten meerjaren-onderhoudsplannen worden gemaakt of geactualiseerd op basis van het gewenste instandhoudingsniveau. Bij het opstellen van deze onderhoudsplannen is een inventarisatie gedaan van de bruggen, bewegwijzering en van de sportvelden. Daaruit is gebleken dat er soms sprake is van een achterstand die in de komende jaren moet worden ingehaald. In het vervolg van deze nota treft u daarom ook aanvragen aan die betrekking hebben op deze onderwerpen, die wij nu graag met voorrang willen op- en aanpakken. Deze meerjaren-onderhoudsplannen worden in de begrotingen van de desbetreffende jaren verwerkt. Voor de bruggen in Veenhuizen is rekening gehouden met de eisen vanwege het Werelderfgoed-status. Het goed uitvoeren van onderhoud geeft een jaarlijkse kostenpost, daarmee wordt voorkomen dat er op termijn investeringen nodig zijn om achterstallig onderhoud te voorkomen en blijven de objecten in een stabiele goede conditie.

Van perspectiefnota naar begroting

De komende maanden gaan we verder met de voorbereidingen voor de programma-begroting 2026 en het bijbehorende meerjarenperspectief. We werken als college toe naar een conceptbegroting 2026-2029 die we met u in twee sessies, medio september en begin oktober, willen bespreken in een vervolgbijeenkomst. Hiermee continueren we onze werkwijze van voorgaande jaren waarbij we de breed gedragen prioriteiten opnemen in onze meerjarenbegroting.

Kaders Programmabegroting 2026

Ten slotte is er in deze nota aandacht voor de financiële kaders van de Programmabegroting 2026. Deze treft u aan het einde van dit stuk aan.

Het vervolg richting het begrotingsproces

Deze nota zal worden besproken in uw vergaderingen van 30 juni (oordeelsvormend) en 7 juli (besluitvormend).

Overzicht van vorig jaar: Voorstellen die voorlopig niet kunnen worden uitgevoerd

Wij hebben de voorstellen zoals we die verleden jaar op de lijst ‘voorlopig even niet’ plaatsten geactualiseerd. Van deze lijst zijn enkele posten afgevoerd. De resterende voorstellen met hun toelichting, treft u aan het einde van deze nota aan.

Meicirculaire 2025 en overige ontwikkelingen gemeentefonds

De meicirculaire 2025 is doorgerekend en geeft, ten opzichte van de septembercirculaire 2024, het volgende beeld.

Effect meicirculaire 2025 (bedragen x € 1.000 en > 0 is een overschot)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Totaaleffect meicirculaire 2025	**1.316**	**3.401**	**2.937**	**893**	**1.224**
Reserveren decentralisatie-uitkeringen	318	49	49	49	49
Effect meicirculaire 2025	**998**	**3.352**	**2.888**	**844**	**1.175**

Drie nieuwe decentralisatie-uitkeringen zijn buiten het effect op de begrotingsruimte gehouden. Voor de onderstaande reserveringen geldt namelijk dat hiervoor in de begroting nog budgetten worden aangemaakt.

Reserveringen (bedragen x € 1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Decentralisatie-uitkeringen					
Uitvoeringskosten Omgevingswet	240				
Impulsbudget sociale infrastructuur	54	49	49	49	49
Alleenverdienersproblematiek	24				
Totaal reserveringen	**318**	**49**	**49**	**49**	**49**

Het geheel levert voor de gemeente Noordenveld, ten opzichte van de begroting 2025, voor alle jaren een stijging op. Hierbij maken wij wel enkele kanttekeningen. Beleidsintensiveringen, als gevolg van de Voorjaarsnota 2025 van het rijk, waar tot nu toe nog geen rekening mee gehouden was, leiden mogelijk ook tot hogere uitgaven. Daarnaast rekent het Rijk vanaf 2028 op besparingen binnen de jeugdzorg. Wij adviseren daarom voorzichtig om te gaan met de gepresenteerde groei binnen het gemeentefonds.

De belangrijkste onderwerpen uit de meicirculaire 2025 zijn hieronder puntsgewijs uiteengezet en worden daarna individueel toegelicht. Als laatste is een financiële samenvatting opgenomen.

1. Accressen[1] algemene uitkering uit het gemeentefonds 2025-2029
2. Jeugd
3. Wmo
4. Decentralisatie-uitkeringen
5. Overige onderwerpen

[1] Accres is de toe- en afname van het gemeentefonds. Het accres is gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging (LPO) en het volumedeel ter compensatie van bijvoorbeeld bevolkingstoename.

1. Accressen algemene uitkering uit het gemeentefonds 2025-2029

In de meicirculaire 2025 zijn de accressen bijgewerkt. Het accres van het gemeentefonds bestaat uit twee delen: een volume- en een nominaal deel. Het nominale deel compenseert gemeenten voor stijgende kosten van lonen en prijzen. Het volume-deel is onder andere voor de groei van de bevolking.

Volume

Het volume accres wordt gebaseerd op het gemiddelde van de afgelopen 8 jaar van de economische groei (bbp[2]). In de meicirculaire staat een nieuwe schatting voor het accres vanaf 2025. Deze schatting is gebaseerd op de meest recente verwachtingen van het Centraal Planbureau (CPB). Voor de jaren 2025 tot en met 2029 is de schatting voor het volume accres naar boven bijgesteld.

Per jaar	Effect Noordenveld
2025: € 51 miljoen	€ 16.000
2026: € 137 miljoen	€ 78.000
2027: € 240 miljoen	€ 182.000
2028: € 286 miljoen	€ 157.000

Lonen en prijzen

De compensatie voor inflatie volgt de prijsstijging van het bbp in het lopende jaar. Voor 2025 is de schatting van de prijs bbp omhoog bijgesteld.

Effect accres gemeentefonds inclusief bijstelling accres gemeentefonds vanwege een CBS-revisie

Per jaar	Effect Noordenveld
2025: € 371 miljoen	€ 597.000
2026: € 452 miljoen	€ 724.000
2027: € 451 miljoen	€ 715.000
2028: € 488 miljoen	€ 766.000

Het effect voor de gemeente is exclusief de ontwikkeling van de uitkeringsbasis[3] in de veranderingen in uitkeringsfactor[4]. Hiervoor verwijzen wij naar het onderdeel ‘financiële samenvatting’.

2. Jeugd

Voor 2025 tot en met 2027 komt circa € 3 miljard cumulatief voor gemeenten beschikbaar voor jeugdzorg en voor de terugval in 2026 in het gemeentefonds. Hieronder volgt een toelichting op de verschillende maatregelen.

---

[2] Bruto binnenlands product (bbp).

[3] Hoeveel geld gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van hun kenmerken. Deze kenmerken heten maatstaven. Elke maatstaf heeft een bedrag voor elke 'eenheid'. De gemeente krijgt dus geld voor iedere inwoner, iedere jongere, enzovoorts.

[4] Er zijn voor de gemeente 33 maatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is. Dit is de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor op de uitkeringsbasis.

Demping terugval gemeentefonds 2026
Er wordt structureel € 424 miljoen beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds. In 2026 is het een bedrag van € 400 miljoen (effect Noordenveld: € 638.000) en voor 2030 en verder een bedrag van € 424 miljoen (effect Noordenveld: € 733.000). Het Rijk beschouwt de demping van het zogenaamde 'ravijn' van de algemene uitkering als onderdeel van het cluster Jeugdzorg.

Tekorten voor rekening Rijk
De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg in gelijke delen te verdelen over Rijk en gemeente. De structurele kosten voor het Rijk zijn € 414 miljoen (effect Noordenveld: € 667.000 in 2025 tot € 743.000 in 2029).

Groeipad maatregelen Hervormingsagenda
Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. Hiervoor is in 2026 € 498 miljoen ((effect Noordenveld: € 794.000) en in 2027 een bedrag van € 447 miljoen (effect Noordenveld: € 743.000) beschikbaar. De volledige besparing van de Hervormings-agenda wordt volgens het Rijk in 2028 gerealiseerd.

Hervormingsagenda Jeugd
Het grootste deel van de eerder gereserveerde middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd zijn bij de meicirculaire 2025 overgeboekt naar het gemeentefonds. Het gaat om een bedrag van € 333 miljoen in 2026 variërend tot € 320 miljoen in 2030 (gemiddeld effect Noordenveld: € 504.000). Dit betekent dat de in de begroting 2025-2028 opgenomen stelpost komt te vervallen (€ -/- 455.000 in 2026 tot € -/-400.000 in 2028). De verdeling van de resterende nog geserveerde middelen (€ 23 miljoen in 2026 tot € 36 miljoen in 2028) is nog niet bekend.

Naast het beschikbaar stellen van aanvullende middelen neemt het Rijk ook een financieel voorschot op nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen. Dit doet het rijk vanaf 2028 door een uitname uit het gemeentefonds voor drie maatregelen. Hieronder staat per maatregel een toelichting.

Eigen bijdrage jeugdzorg
Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet jaarlijks € 260 miljoen opleveren (effect Noordenveld in 2028: € -/- 414.000).

Sturen op trajectduur jeugdzorg
Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe beter te kunnen sturen op trajectduur. Deze maatregel moet jaarlijks € 68 miljoen opleveren vanaf 2028 (effect Noordenveld: € -/- 108.000)

Gemeenten kunnen zowel de eigen bijdrage als het sturen op de trajectduur budgettair neutraal in hun begroting verwerken, bijvoorbeeld door hiervoor een stelpost op te nemen. Dit geldt op dit moment alleen voor de komende begroting 2026-2029. De financieel toezicht-houder staat dit toe, omdat aannemelijk is dat het realiseren van deze uitwerking en wetgeving onder de verantwoordelijkheid van het Rijk valt.

Indexeren opbrengst Hervormingsagenda
De besparingsopgave van de Hervormingsagenda Jeugd is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Er is een hogere besparing te veronderstellen, aangezien prijs en volume sinds 2019 zijn gestegen. De omvang van deze besparing is jaarlijks € 507 miljoen vanaf 2028 (effect Noordenveld: € -/- 808.000).

Gemeenten moeten hiervoor zelf concrete maatregelen treffen om deze besparing te realiseren. Hiervoor is het niet mogelijk om een stelpost op te nemen.

3. Wmo

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo
In de Voorjaarsnota 2023 is besloten dat het abonnementstarief in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd. Hiervoor wordt het wetsvoorstel Vervanging abonnementstarief Wmo 2015 voorbereid. De inwerkingtreding van deze wet is nu voorzien per 1 januari 2027 in plaats van per 1 januari 2026. Dat betekent dat de besparing (voor het Rijk) van € 225 miljoen voor het jaar 2026 (effect Noordenveld: € 457.000), die in de Voorjaarsnota 2023 in het gemeentefonds is verwerkt vervalt. De € 225 miljoen is toegevoegd aan de algemene uitkering.

4. Decentralisatie-uitkeringen

In de meicirculaire 2025 zijn de volgende decentralisatie-uitkeringen opgenomen waarvoor in de begroting budgetten worden aangemaakt. De opgenomen bedragen zijn de effecten voor Noordenveld en de toelichting komt van het Rijk.

Uitvoeringskosten Omgevingswet (eenmalig € 240.000 in 2025)
De financiële middelen vanuit het Coalitieakkoord van het kabinet-Rutte IV worden ingezet voor het bereiken van de doelen van de Omgevingswet. In 2025 kunnen gemeenten in hun transitie ervoor zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevings-wet gestelde eisen.

Impulsbudget sociale infrastructuur (€ 54.000 in 2025, daarna tien jaar lang € 49.000 vanaf 2026)
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken.

Alleenverdienersproblematiek (eenmalig € 24.000 in 2025)
Gemeenten kunnen huishoudens die getroffen zijn door de alleenverdienersproblematiek individuele bijzondere bijstand bieden. Deze decentralisatie-uitkering maakt dit mogelijk.

5. Overige onderwerpen

Btw-Compensatiefonds

Het btw-compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2024 € 332 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercirculaire 2024 werd al een voorschot van € 447 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening van het BCF bedraagt hierdoor € 115 miljoen lager en is voor 2025 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds (effect Noordenveld -/- € 188.000). De afrekening over 2024 heeft ook structurele gevolgen. Voor de meerjarenbegroting 2025 mag de raming maximaal gelijk zijn aan de afrekening van 2024. De provinciaal toezichthouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de meerjarenbegroting 2026-2029. Wel adviseren de toezichthouders om voorzichtig te zijn met het opnemen van een raming voor dit dekkingsmiddel (effect Noordenveld: € -/- 197.000 in 2025 tot € -/- 198.000 in 2029).

Integratie-uitkering Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt in de komende jaren als volgt.

Wijzigingen integratie-uitkeringen (bedragen x € 1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Participatie	267	251	234	233	222

Financiële samenvatting

In de onderstaande tabel zijn de verschillen opgenomen tussen de berekeningen van het gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2024 en de meicirculaire 2025.

Financiële samenvatting (bedragen x € 1.000 en > 0 is een overschot)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Bijstelling accres gemeentefonds revisie CBS	16	3	22	19	-3
Volume accres historisch Bbp		75	160	138	194
LPO accres prijs Bbp	597	724	715	766	855
Afrekening ruimte onder BCF-plafond 2024	-188				
Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis	-177	176	78	-23	20
Demping terugval gemeentefonds		638	697	705	733
Tekorten voor rekening Rijk	667	669	694	718	743
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda		794	743	56	58
Hervormingsagenda Jeugd		531	419	499	567
Eigen bijdrage jeugdzorg				-414	-429
Sturen op trajectduur jeugdzorg				-108	-112
Indexeren opbrengst Hervormingsagenda				-808	-836
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		457			
Stelpost btw-compensatiefonds	-197	-196	-197	-198	-198
Stelpost nog te ontvangen rijksbijdrage jeugdzorg - septembercirculaire 2024		-455	-338	-400	-300
Taakmutaties	23	22	2	2	2
Decentralisatie-uitkeringen	336	40	36	36	36
Integratie-uitkering Participatie	267	251	234	233	222
Belastingcapaciteit (WOZ-waarden)	-28	-328	-328	-328	-328
Effect meicirculaire 2025 (zonder invloed reserveringen)	**1.316**	**3.401**	**2.937**	**893**	**1.224**

Actuele financiële positie

In dit hoofdstuk treft u de actuele financiële positie van de gemeente aan, uiteengezet volgens de systematiek van de A3. We zetten hierna uiteen hoe we met de beschikbare middelen en de geplande inzet van deze middelen toerekenen naar een nog op te lossen tekort van € 1.071.000 voor 2026:

	Financiële vooruitzichten 2026 - 2029	2026	2027	2028	2029	Eenmalige ruimte 2026
	Saldo meerjarenbegroting 2026 - inclusief 1e begrotingswijziging 2025 volgens resumé	**-2.838**	**-942**	**1.784**	**2.401**	
	Vastgestelde begrotingswijzigingen in 2025 met effect op begrotingsruimte 2026 en verder:					
	Wijziging 2/2025: Aanpassen Inwonersplein gemeentehuis	-3	-3	-3	-3	
	Saldo actuele begrotingsruimte 2026 en verder	**-2.841**	**-945**	**1.782**	**2.398**	
	(Nog te verwachten) raadsbesluiten 2025 met effect op begrotingsruimte 2026 en verder					
	Wijziging 8/2025: Verkeersveilig inrichten Zevenhuisterweg Nieuw-Roden	-25	-25	-25	-25	
	1e trimesterrapportage 2025	-1.922	-1.922	-1.922	-1.922	
	Totaal (nog te verwachten) raadsbesluiten 2025 met effect op begrotingsruimte 2026 en verder	**-1.947**	**-1.947**	**-1.947**	**-1.947**	
	Saldo actuele begrotingsruimte 2026 en verder	**-4.788**	**-2.892**	**-166**	**451**	
	Verwachte significante financiële ontwikkelingen					
19	Kostenstijging Sociaal Domein - WMO	-675	-675	-675	-675	
	Verlaging gemeentelijke bijdrage Regiofonds	113	113	112	112	
	Totaal verwachte significante financiële ontwikkelingen	**-562**	**-562**	**-563**	**-563**	
	Effect circulaires rijk					
	Septembercirculaire 2024	830	851	875	1.539	
	Meicirculaire 2025	3.352	2.888	844	1.175	
	Totaaleffect circulaires rijk	**4.182**	**3.739**	**1.718**	**2.714**	
	Heroverwegingen investeringen 2026 uit meerjarenbegroting 2025					
	Fasering nieuwbouw zwembad De Hullen	433	0	0	0	
	Totaal heroverwegingen investeringen 2026 uit meerjarenbegroting 2025	**433**	**0**	**0**	**0**	
	Saldo actuele begrotingsruimte 2026 en verder in perspectiefnota 2026	**-734**	**286**	**990**	**2.603**	**131**

19 *Kostenstijging Sociaal Domein - WMO (structureel € 675.000)*

We hebben te maken met een zogenaamde dubbele vergrijzing in Noordenveld. We zien de laatste jaren het aantal indicaties voor maatwerk-voorzieningen toenemen. Deze trend zal zich verder doorzetten zolang het Rijk het beleid niet wijzigt. Als gevolg van de lopende inkoop-trajecten is de verwachting dat de kosten stijgen voor de Wmo-contracten met 8%. Dat is meer dan de 2,5% indexatie waarmee gerekend wordt. Wij hebben voor WMO rekening gehouden met de trends en ontwikkelingen van de afgelopen jaren, waarvan het financieel effect (kosten) ook geland is in de jaarrekeningen van 2023 en 2024.

Toelichting op de voorstellen in de A3

Hierna volgt per blok een toelichting per voorstel zoals die in de A3 zijn opgenomen

Blok B -‘3 O’s’ (onontkoombaar, onvoorzien en onuitstelbaar)

	Voorstellen 3 O's *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029	Eenmalige ruimte 2026
9	GGD	-125	-125	-125	-125	
7	Omgevingsdienst Drenthe	-60	-60	-60	-60	
11	VRD	-14	-14	-14	-14	
4	Geert de Wilde brug (investering van € 172)	-13	-13	-13	-13	
5	Vervanging bruggen 2026 (investering van € 287)	-22	-22	-22	-22	
6	Vervanging Generaal van de Boschwegbrug (investering van € 230)	-17	-17	-17	-17	
10	Anti Discriminatie Voorziening	-8	-8	-8	-8	
12	Vervanging ANWB bewegwijzering (investering van € 90)	-11	-11	-11	-11	
21	Verhogen subsidie lokale omroep RTV Zulthe	-9	-10			
	Totaal 'Voorstellen perspectiefnota 2026 (3 O's)'	**-279**	**-280**	**-270**	**-270**	**0**
	Saldo meerjarenbegroting 2026 na blok B - 3 O's	**-1.013**	**6**	**720**	**2.333**	**131**

9 *GGD (structureel € 125.000)*

Voor 2026 heeft de GGD Drenthe extra middelen nodig voor diverse ontwikkelingen. Het gaat hierbij over de indexatie van lonen en prijzen conform de afspraken die staan omschreven in 'Samen werken voor Drenthe', extra inzet op advisering aan gemeenten op het gebied van advisering Omgevingswet, verplichte invoering van een elektronisch voorschrijfsysteem voor medicatie, vervanging van een elektronisch patiëntendossier.

7 *Omgevingsdienst Drenthe (structureel € 60.000)*

De eigen bijdrage voor de Omgevingsdienst Drenthe (voorheen Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe) wordt voor het jaar 2026 verhoogd met € 60.000. Voorgesteld wordt een zienswijze in te dienen, waarbij weliswaar wordt ingestemd met deze verhoging doch de Omgevingsdienst Drenthe op te roepen om kritisch te zijn met de uitgaven, gelet op de kortingen op het Gemeentefonds (het zogenaamde ravijnjaar). De Omgevingsdienst Drenthe wordt derhalve opgeroepen geen grote en/of nieuwe investeringen aan te gaan, geen verdere uitzettingen van de begroting te plegen en eventuele overschrijdingen bij haar deelnemers tijdig te melden.

11 *VRD (structureel € 14.000)*

Op basis van de afspraak gemaakt vanuit de VDG-notitie ‘Samen werken voor Drenthe’ vindt de indexatie plaats op lonen en prijzen. Voor 2026 is dat een bedrag van € 830.000. De meerjarige afspraak voor bijstelling van de kapitaalslasten van € 60.000 komen daar nog bij. Voor Noordenveld is de totale uitzetting in 2026 t.o.v. 2025 € 14.000.

4 *Geert de Wilde brug (investering € 172.000, kapitaallast € 13.000)*

De Geert de Wildebrug in Veenhuizen is aan vervanging toe. Hiervoor heeft u eerder al budget beschikbaar gesteld voor restauratie, € 150.000 in 2023 en € 70.000 in 2024. Uit de directie-raming van de restauratie architect blijkt dat de vervanging/restauratie van de Geert de Wilde brug in Veenhuizen duurder is dan eerst voorzien. Dit heeft mede te maken met de monumen-

tale status van de brug. Er zijn daarom aanvullende middelen nodig om de restauratie tot uitvoering te brengen. .

5 *Vervanging bruggen 2026 (investering € 287.000, kapitaallast € 22.000)*
Bij de herinspectie van de houten bruggen begin 2025, zijn 3 bruggen aangemerkt voor vervanging in 2026. Deze bruggen zijn aan het einde van hun technische levensduur. Het gaat om de volgende houten bruggen: 035 Langmadijk, 052 Hullenweg, 073 Borglaan.
Overigens wordt er een beleids- en beheerplan ter besluitvorming aangeboden om het beheer en onderhoud aan bruggen vroegtijdig aan te kunnen geven.

6 *Vervanging Generaal van de Boschwegbrug (investering € 230.000, kapitaallast € 17.000)*
De brug aan de Generaal van de Boschweg is aan vervanging toe. Eerder heeft u € 250.000 en 290.000 beschikbaar gesteld voor de kosten aan diverse bruggen. Echter voor het behouden van de cultuur- en bouwhistorische waarde van deze brug in Veenhuizen is een aanvullend krediet van € 230.000 nodig.

10 *Anti Discriminatie Voorziening (structureel € 8.000)*
Volgens de Wet Gemeentelijke Anti discriminatievoorziening (Wga) zijn alle Nederlandse gemeenten verplicht om een onafhankelijke voorziening in te richten voor alle inwoners. Momenteel is er circa € 13.000 structureel beschikbaar binnen de programmabegroting van de gemeente Noordenveld voor deze voorziening. Discriminatie Drenthe coördineert deze voorziening voor de meeste gemeenten in Drenthe. Conform begroting 2025 discriminatie Drenthe NL is het aandeel voor de gemeente Noordenveld vanaf 2025 echter circa € 21.000. Er is dus sprake van een structureel tekort van circa € 8.000. Door middel van dit voorstel dichten we dit tekort structureel.

12 *Vervanging ANWB bewegwijzering (investering € 90.000, kapitaallasten € 11.000)*
Bij de inspectie van de ANWB bewegwijzeringsmasten eind 2024 is gebleken dat een aantal van de masten en bewegwijzering aan het einde van hun technische levensduur zijn en (deels) vervangen moeten worden. Hiervoor is geen regulier budget beschikbaar.

21 *Verhogen subsidie lokale omroep RTV Zulthe (eenmalig 2026 € 9.000 en 2027 € 10.000)*
Onze lokale omroep RTV Zulthe heeft voor 2025 een hogere subsidieaanvraag ingediend. Dit komt omdat zij nu het normbedrag van 1,62 per huishouden aanvragen wat door de VNG voor de subsidie aan lokale omroepen is vastgesteld. In 2024 was dit bedrag nog 1,30 per huishouden. Rekening houdend met 3% indexering is er in 2026 een bedrag van € 8.807 extra nodig en in 2027 € 9.526. Vanaf 2028 vervalt onze bijdrage, het Rijk neemt dit dan over.

Blok C - Voortzetting ingezet beleid / MUP

Voortzetting ingezet beleid / MUP *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029	Eenmalige ruimte 2026
Totaal 'Voortzetting ingezet beleid / MUP'	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo meerjarenbegroting 2026 na C. Voortzetting ingezet beleid / MUP	**-1.013**	**6**	**720**	**2.333**	**131**

Blok D - nieuw beleid

	Overige voorstellen nieuw beleid *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029	Eenmalige ruimte 2026
	Huisvesting gemeentehuis	pm	pm	pm	pm	
17	Uitbreiding formatie griffie 2026 e.v.	-58	-58	-58	-58	
23	Speelgoedmuseum	pm	pm	pm	pm	pm
	Totaal 'Overige voorstellen nieuw beleid'	**-58**	**-58**	**-58**	**-58**	**0**
	Saldo meerjarenbegroting 2026 na D. nieuw beleid	**-1.071**	**-52**	**662**	**2.275**	**131**

Huisvesting gemeentehuis (p.m.)

Volgend jaar zal n.a.v. het besluit over toekomstige huisvesting gemeentehuis (renovatie huidige locatie of nieuwbouw) het scenario verder worden uitgewerkt. Voorbereidingskosten die gemaakt zullen worden hebben betrekking op ontwikkeling van een voorlopig ontwerp, advies- en projectkosten.

17 *Uitbreiding formatie griffie 2026 e.v.(structureel € 58.000)*

Conform voorlopig besluit van de werkgeverscommissie, genomen op 22 januari 2025, om de griffie uit te breiden van 2,69 naar 3,47 fte, en waarvan het presidium op de hoogte is gebracht, wordt deze uitbreiding 2026 structureel opgenomen in de begroting. De uitbreiding heeft te maken met de sterk toegenomen werklast en complexiteit van het werk bij de griffie. De onderbouwing van deze noodzakelijk geachte uitbreiding is bekend bij en wordt onderschreven door de werkgeverscommissie. Daarnaast is er een herwaardering toegepast op alle functies bij de griffie.

23 *Speelgoedmuseum (p.m.)*

De gemeente heeft in 2024 de noodzaak voor vernieuwing en het uitvoeren van het noodzakelijk onderhoud aan het speelgoedmuseum onderkent. Zonder een ingrijpende vernieuwing dreigt het museum zijn museale status te verliezen (met name door onvoldoende geschikte depotruimte en tentoonstellingsruimte) en kan het niet meer fungeren als maatschappelijk middelpunt in het centrum van Roden. Om uit te zoeken wat er exact nodig is, is daarom in de begroting van 2025 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 76.000. De projectgroep Speelgoedmuseum, bestaande uit de directeur van het Speelgoedmuseum, een externe architect/adviseur en medewerkers van de gemeente, heeft een aantal scenario's onderzocht. In het scenario-onderzoek vormen verplichtingen die de gemeente heeft als verhuurder van het pand een belangrijk uitgangspunt. Ook speelt de groeiende maatschappelijke functie van het Speelgoedmuseum in het centrum van Roden een rol in de uitwerking van de scenario's. Tot slot zijn de pijlers duurzaamheid en toegankelijkheid belangrijke onderdelen die zijn meegenomen in het scenario onderzoek.

Na doorrekening van deze voorstellen resteren de volgende begrotingssaldi:

Resterende begrotingssaldi *bedragen x € 1.000*	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	
	-1.071	**-52**	**662**	**2.275**	**131**

Blok E – (jaarlijkse) Dotatie exploitatie naar vermogen

Dotatie bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	
Saldo meerjarenbegroting 2026 na E. jaarlijkse dotatie naar vermogen	**-1.071**	**-52**	**662**	**2.275**	

Blok H - Voorstellen ten laste van de tarieven

	Voorstellen ten laste van tarieven *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029	
8	Personeelslasten water en riool (ten laste van riolering)	-90	-90	-90	-90	
13	Aanpassen riooloverstorten (investering van € 250k, t.l.v. riolering)	-10	-19	-19	-19	
14	Vervanging automatisering afvalbeheer (ten laste van afval)	-10				
15	Onderhoud watergangen (ten laste van riolering)	-50	-50	-50	-50	
16	Uitbreiding grondwatermeetnet (ten laste van riolering)	-25	-25	-25	-25	
	Totaal 'Voorstellen ten laste van tarieven'	**-185**	**-184**	**-184**	**-184**	

8 *Personeelslasten water en riool (ten laste van riolering, structureel € 90.000)*

De werkdruk bij beleid en techniek rond water is te hoog opgelopen. Dit mede door de toevoeging van klimaatadaptatie en huidige problemen rond waterbeheer en -onderhoud in de gemeente. We willen graag weer op sterkte komen door een technisch medewerker voor dit vakgebied aan te trekken. De dekking van deze functie komt ten laste van het budget voor personeel voor water en riool

13 *Aanpassen riooloverstorten (ten laste van riolering, Investering van € 250.000, kapitaallast € 19.000)*

Vanuit de Kaderrichtlijn Water zijn wij verplicht om in 2027 schoon en gezond oppervlakte- en grondwater te hebben. Om dit te realiseren is er vanuit het waterschap en de provincie een project gestart om de kwaliteit van het water dat wordt geloosd via de riooloverstorten in kaart te brengen. Het betreft hier metingen bij 6 riooloverstorten in Noordenveld. Aan de hand van de metingen wordt bekeken welk aanpassingen noodzakelijk zijn. De verwachting is dat we aan tenminste 3 overstorten aanpassingen moeten uitvoeren. Deze aanpassingen worden in 2026 uitgevoerd.

14 *Vervanging automatisering afvalbeheer (ten laste van afval, eenmalig € 10.000)*

Het huidige software pakket voor het beheersen van de afvalprocessen is in de zogenaamde 'end of life' fase. Er wordt niet meer ontwikkeld, en het pakket is verouderd. De software dient te worden aanbesteed. Eenmalig verwachten wij € 10.000 aan extra kosten te moeten maken voor het voorbereiden van een nieuwe aanbesteding, die moet resulteren in een aanbesteding voor een pakket dat voldoet aan de hedendaagse standaarden.

15 *Onderhoud watergangen (ten laste van riolering, structureel € 50.000)*

We hebben de verplichting om watergangen te onderhouden. Om alle noodzakelijke sloten planmatig te kunnen onderhouden is € 50.000 extra budget noodzakelijk.

16 *Uitbreiding grondwatermeetnet (ten laste van riolering, structureel € 25.000)*

Vanuit zowel het bouwprotocol als de wettelijke taak van de gemeente om grondwaterstanden te beheersen, is een grondwatermeetnet ingericht. Dit is een netwerk van punten verdeeld over de gemeente om de grondwaterstanden voortdurend te kunnen volgen. In een aantal gebieden is een intensiever meetnet noodzakelijk omdat er grotere fluctuaties zijn. Voor de uitbreiding van dit meetnet is onvoldoende budget aanwezig.

Stand van zaken reserves per 1 juni 2025

In onderstaande standen van zowel reserves als de voorzieningen, zijn de uitkomsten van de jaarrekening 2024 verwerkt.

Eigen vermogen				
Algemene reserve *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029
Stand begroting 2026	13.439	13.714	13.989	14.264
Begrote dotatie aan eigen vermogen	275	275	275	275
Stand begroting 2026 - 2029	**13.714**	**13.989**	**14.264**	**14.539**
Benodigd voor afdekken risico's	-6.601	-6.601	-6.601	-6.601
Beschikbaar	**7.113**	**7.388**	**7.663**	**7.938**
Streefbedrag algemene reserve	5.600	5.600	5.600	5.600
Bestemmingsreserves				
Reserve sociaal domein *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029
Stand begroting 2026	4.954	4.954	4.954	4.954
Stand begroting 2026 - 2029 / Beschikbaar	**4.954**	**4.954**	**4.954**	**4.954**
Reserve grondexploitaties *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029
Stand begroting 2026	5.777	5.737	5.737	5.737
Onttrekking vennootschapsbelasting	-40			
Stand begroting 2026 - 2029 / Beschikbaar	**5.737**	**5.737**	**5.737**	**5.737**
Reserve sociale volkshuisvesting Norg *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029
Stand begroting 2026	708	708	708	708
Stand begroting 2025 - 2029 / Beschikbaar	**708**	**708**	**708**	**708**
Overige bestemmingsreserves *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029
Aankoop kunstwerken	26	26	27	27
Dekking kapitaallasten	6.443	6.113	5.783	5.453
Reserve starters-/zonneleningen	150	150	150	150
Reserve Middenveld	848	848	848	848
Reserve onderhoud gebouwen	771	771	771	771
Beschikbaar	**8.238**	**7.908**	**7.579**	**7.249**

Stand van zaken voorzieningen per 1 juni 2025

Voorzieningen				
Voorziening afvalverwijdering *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029
Stand begroting 2026	184	184	184	184
Stand begroting 2026 - 2029	**184**	**184**	**184**	**184**
Minimumniveau	500	500	500	500
Beschikbaar	**-316**	**-316**	**-316**	**-316**

Voorziening riolering *bedragen x € 1.000*	2026	2027	2028	2029
Stand begroting 2026	1.774	1.774	1.774	1.774
Stand begroting 2026 - 2029	**1.774**	**1.774**	**1.774**	**1.774**
Minimumniveau	500	500	500	500
Beschikbaar	**1.274**	**1.274**	**1.274**	**1.274**

Kaders Programmabegroting 2026

Inleiding

In de “Financiële verordening gemeente Noordenveld 2023” is opgenomen dat voor 1 juli aan de raad een perspectiefnota wordt aangeboden met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de programmabegroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. In casu de programmabegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027 tot en met 2029.

Onderstaande richtlijnen en uitgangspunten zijn mede gebaseerd op de Macro Economische Verkenning 2025 van het Centraal Planbureau (CPB), waarin een economische groei van 1,5% voor Nederland wordt verwacht, net als in het Centraal Economisch Plan (CEP) 2025 (verschenen 26 februari 2025) van het CPB waarin de verwachting wordt uitgesproken dat de koopkracht in 2026 verder zal groeien. Het CPB geeft daarnaast ook aan dat het economisch beeld voor de middellange termijn gunstiger is dan eerder verwacht, door een hogere arbeidsparticipatie en lagere werkloosheid. De overheidsfinanciën vallen daardoor ook beter uit, al neemt het tekort op middellange termijn nog steeds toe.

Loon en prijsstijgingen

Gezien de ervaring uit voorgaande jaren en de macro economische ontwikkelingen nemen we in de perspectiefnota 2026 de volgende indexatie voor lonen en prijzen op:

- lonen +2,0% (en voor de volgende jaren ook 2,0%) Deze percentages baseren we op het eindbod van de VNG van 22 april. Dit eindbod zal, in ieder geval door de FNV, neutraal aan vakbondsleden worden voorgelegd;
- prijzen +2,5% (ook voor de volgende jaren).

Mocht het zo zijn dat door actuele ontwikkelingen een bijstelling van deze percentages noodzakelijk is, dan komen wij bij de behandeling van de begroting 2026 hierop terug.

Macro economische ontwikkeling

De verwachte inflatie in 2026 op basis van de CPI bedraagt 2,6% (CEP, februari 2025).

Prijscompensatie

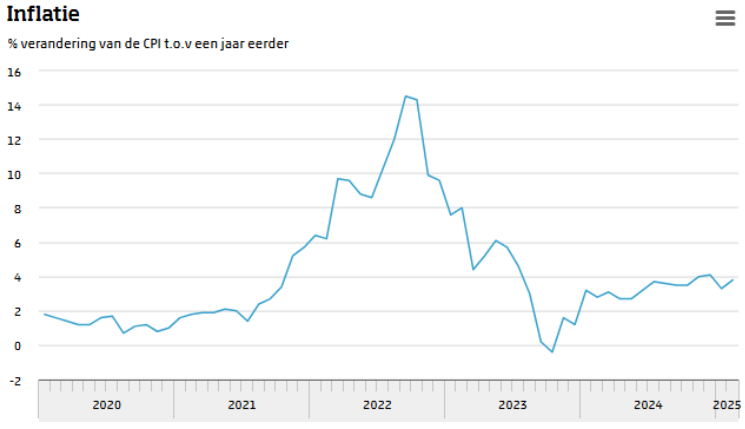

De inflatie wordt afgemeten aan de jaarlijkse verandering van consumentenprijzen. Consumentengoederen en -diensten, in 2025 is deze momenteel (februari/maart) 3,7%.

Subsidies en bijdragen.

Subsidies en bijdragen aan derden worden jaarlijks geraamd op basis van bestaande subsidies met een prijsindex van 2,5%.Voor de gesubsidieerde instellingen kan daar waar sprake is van het onderdeel looncomponent en voor zover er al geen afzonderlijke individuele afspraken zijn gemaakt worden uitgegaan van bindende cao-afspraken.

Huren en pachten

De huren en pachten worden (indien van toepassing) in 2026 verhoogd met 2,5%

Tarieven sportaccommodaties c.a.

Uitgangspunt is een trendmatige verhoging van 2,5%. Op basis van marktwerking kan de manager afdeling sport en accommodaties een afwijkend percentage hanteren na accordering door het college.

Raming aantal inwoners en woonruimten

Het aantal inwoners en woonruimten wordt geraamd aan de hand van de laatst bekende gegevens en aangepast aan autonome ontwikkelingen. Deze ramingen zullen integraal worden gebruikt in de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 (bijvoorbeeld bij de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds, et cetera)

Raming inwoners per 1 januari:

2025	2026	2027	2028	2029
31.793	31.873	31.953	32.033	32.113

Raming woningen per 1 januari:

2025	2026	2027	2028	2029
15.385	15.500	15.650	15.800	15.950

Belastingen rechten en heffingen

Onderstaand overzicht is gebaseerd op eerder door de raad genomen besluiten.
In het hierna volgende overzicht worden per belastingsoort de uitgangspunten aangegeven.

Belastingsoort	**Uitgangspunten voor 2026**
a. OZB	Uitgangspunt is een netto toename van de opbrengsten met 2,5%.
b. Reinigingsheffing	Uitgangspunt is 100%-kostendekking. Hierop worden de tarieven gebaseerd.
c. Rioolheffing	Tarieven bepalen op basis van GRP. Uitgangspunt is 100%-kostendekking. Hierop worden de tarieven gebaseerd.
d. Toeristenbelasting	De gemeenteraad heeft op 20 juni 2018 besloten de pilot toeristenbelasting een structureel vervolg te geven waarbij onder meer is besloten kinderen tot en met 12 jaar vrij te stellen voor toeristenbelasting. Voor 2026 hanteren we dezelfde tarieven als voor 2025
e. Marktgeld (Peize)	Jaarlijkse verhoging met het verwachte inflatiepercentage van 2,5%.
f. Lijkbezorgings-rechten	Jaarlijkse verhoging met het verwachte inflatiepercentage van 2,5%.
g. Forensenbelasting	Jaarlijkse verhoging met het verwachte inflatiepercentage van 2,5%.
h. Leges	Een algemeen uitgangspunt: een verhoging met het verwachte inflatiepercentage van 2,5%. NB: Ten aanzien van de leges kan niet zonder meer in alle gevallen een verhoging plaatsvinden, als gevolg van externe regelgeving (leges rijbewijzen en dergelijke)
i. BIZ (Bedrijfs-investerings-zones)	Op dit moment kennen wij twee Bedrijfsinvesteringszones (BIZ): één voor het centrum van Roden en één voor de bedrijventerreinen in Roden. In deze BIZ-gebieden dragen ondernemers en/of pandeigenaren gezamenlijk bij aan activiteiten die de economische ontwikkeling van het gebied bevorderen. Tijdens de afgelopen twee BIZ-periodes heeft deze bijdrage een positief effect gehad op de leefbaarheid, veiligheid en ruimtelijke kwaliteit in deze zones. In samenwerking met de stichtingen is besloten om de BIZ-periode te verlengen. In september 2024 bleek uit de draagvlakmeting dat zowel in het centrum van Roden als het bedrijventerrein Roden voldoende draagvlak was voor het continueren van de BIZ in de periode 2025 tot en met 2029. Voor het bedrijventerrein zijn de tarieven verlaagd in samenspraak met het ondernemersfonds.

Voorstellen die voorlopig niet kunnen worden uitgevoerd

	Voorlopig even niet	2026	2027	2028	2029	eenmalige ruimte
42	Speedcentre Roden (investering 2026 € 312) (ISAP?)	-14	-14	-14	-14	
41	Herinrichting sportaccommodatie Roden (investering 2026 pm) (ISAP?)	pm	pm	pm	pm	
12e	MOP Sportvelden	-126	-126	-126	-126	
24	Erfgoedvisie	-3	-3	-3	-3	-3
27	Parkeerschijfzone Roden					-185
29	Cultuurbudgetten	-35	-35	-35	-35	
30	Subsidie Gevangenismuseum	-55	-55	-55	-55	
33	Fonds Leefbaarheid	-50	-50	-50	-50	
39	Sportaccommodatie en parkeerplaats Eenerstraat (investering 2026 pm)	pm	pm	pm	pm	
43	Stichting Manege Norg (investering 2026 € 48)	-3	-3	-3	-3	
44	Scouting Mensinge (investering 2026 € 81)	-4	-4	-4	-4	
48	Uitbreiding personeel zwembad	-50	-50	-50	-50	
22	Archeologische en cultuurhistorische waarden					-50
50	Adviseur RO	-93	-93	-93	-93	
14	Kleine faunavoorzieningen	-25	-25	-25	-25	
	MFA Peize (€ 3.000)	-150	-150	-150	-150	
	Oosterduinen	pm	pm	pm	pm	
	Totaal voorlopig even niet	**-608**	**-608**	**-608**	**-608**	**-238**

De toelichting uit de rapportage van vorig jaar:

42 *Speed Centre Roden (investering 2025 € 312.000, structureel € 14.000) (ISAP?)*

Het stichtingsbestuur wil graag een nieuw en duurzaam clubgebouw om het Speed Centre goed te kunnen blijven exploiteren. Het bestaande gebouw is oud en in een slechte staat. Naast een nieuw clubgebouw wil het stichtingsbestuur de banen verbeteren en het Speed Centre verduurzamen door bijvoorbeeld een overkapping met zonnepanelen voor rijders, insecten-hotels, meer biodiversiteit, nestkasten en verbeterde hemelwaterbassins. De totale kosten worden geschat op € 520.000. Een van de uitgangspunten van het sportaccommodatieplan is dat sportaanbieders 40% van de plankosten betalen. Dit betekent een investering van € 312.000 voor ons.

41 *Herinrichting sportaccommodatie Roden (investering 2025, p.m.)*

Eén van de onderdelen van het sportaccommodatieplan deel 2 zijn de toekomstplannen en wensen van Groningen Atletiek, VV Roden en IJsclub Roden:

- VV Roden wil graag vier nieuwe kleedkamers en een tweede kunstgrasveld;
- Groningen Atletiek afdeling Roden wil graag een nieuwe atletiekaccommodatie en meer opslagruimte. De atletiekaccommodatie voldoet niet meer aan de (veiligheid)eisen;
- IJsclub Roden wil graag een nieuw clubgebouw.

12e *MOP Sportvelden (structureel € 126.000)*

Wij zijn eigenaar van sportvelden op zes voetbalcomplexen en één korfbalcomplex. Daarom zijn we verantwoordelijk voor het wekelijkse en groot- en renovatieonderhoud van die velden. Vrijwilligers van de verenigingen voeren ook onderhoudswerkzaamheden uit. Elk jaar vragen we geld aan voor het beheer en onderhoud van de velden. We hebben hiervoor niet genoeg geld door eerdere bezuinigingen en onvoldoende indexatie.

24 *Erfgoedvisie (structureel € 3.000 + eenmalig € 3.000)*

In de erfgoedvisie bepaalt de gemeente de ambities op het gebied van erfgoed en welke structurele acties en handelingen daarbij horen. De erfgoedvisie legt de basis voor het uitdragen van het Noordenveldse erfgoed op alle beleidsterreinen. De visie beschrijft onder andere welke ondersteunende rol erfgoed kan spelen bij de uitdagingen die nu en in de toekomst op de gemeente afkomen (bijvoorbeeld de woningopgave, de aanpak van de klimaatcrisis, verduurzaming et cetera).

27 *Parkeerschijfzone Roden (eenmalig € 185.000)*

Nu besloten is om de parkeerschijfzone in het centrum van Roden permanent te maken willen we deze graag netjes inrichten. Dit houdt in dat we de blauw geverfde lijnen willen vervangen door duurzame blauwe klinkers. Dit levert op de lange termijn financieel voordeel omdat we niet twee á drie keer per jaar de blauwe lijnen hoeven bij te werken. Daarnaast levert het een uitstraling die past bij de kwaliteitsslag die we in het centrum in de afgelopen jaren hebben gemaakt.

29 *Cultuurbudgetten (structureel € 35.000)*

Sinds 2022 is er een gestage toename in subsidieaanvragen voor diverse culturele activiteiten, waaronder Festival Worteldagen, Festival Wat 'N Kunst, Folly Art Norg, Festival Veenhuizen, Culturele Raad Norg, en Open Atelierroute Noordenveld. Hoewel deze initiatieven worden gefinancierd uit de cultuurbudgetten voor amateurkunsten en culturele activiteiten volstaan deze middelen niet meer. Het tekort wordt momenteel gecompenseerd met overgebleven gelden van Cultuureducatie, maar zelfs hiermee overschrijden we de beschikbare budgetten.
Bovendien wil de Provincie meer investeren in Folly Art Norg, maar verwacht een bijdrage van de gemeente. Voor 2025 is een bedrag van € 69.000 begroot, terwijl de geschatte behoefte € 106.000 bedraagt, met een tekort van € 37.000. Het nieuwe convenant Cultuureducatie dat in 2026 ingaat zal de kosten verder verhogen, waardoor er geen budget overblijft om problemen op te lossen bij culturele activiteiten.

30 *Subsidie Gevangenismuseum (structureel € 55.000)*

Gezien alle ontwikkelingen vraagt het Gevangenismuseum aan al hun subsidieverstrekkers een hogere subsidiebijdrage. Het aandeel van de gemeente Noordenveld is momenteel 0,2% van de begroting. Gezien het belang van het museum binnen de gemeente Noordenveld en de op handen zijnde uitbreiding vraagt het Gevangenismuseum om een verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Een bijdrage van € 60.000 per jaar (2% van de huidige begroting van het museum) om de huur van kantoor en depot in het GeWa gebouw en gebruik van De Rode Pannen zou het museum mogelijk maken de plannen de komende jaren te realiseren. Het gaat hierbij om een verhoging van € 55.000.

33 *Fonds Leefbaarheid (structureel € 50.000)*

Vanuit het Fonds leefbaarheid worden subsidies verstrekt voor initiatieven vanuit de samenleving die bijdragen aan het vergroten van de betrokkenheid van inwoners bij hun wijk, dorp of de gemeente Noordenveld en aan het verbeteren van de leefomgeving in en om de dorpen en wijken van de gemeente Noordenveld, niet zijnde duurzaamheidsinvesteringen of investeringen in woningen of gebouwen. Met het fonds leefbaarheid wordt het naoberschap in de gemeente Noordenveld versterkt. In het verleden heeft de provincie bijgedragen aan dit fonds. Op dit moment is nog onduidelijk of de provincie hiervoor middelen beschikbaar stelt. Voor 2025 is een budget van € 50.000 voor het fonds leefbaarheid beschikbaar. De afgelopen jaren lag het budget op een bedrag van € 100.000. Dit budget is uitgenut de afgelopen jaren. De aanvraag betreft het beschikbaar stellen van een aanvullende € 50.000 om het budget wederom voor het jaar 2025 en de daarop volgende jaren op € 100.000 vast te stellen.

39 *Sportaccommodatie en parkeerplaats Eenerstraat (investering 2025, structureel p.m.)*

Norger Tennisvereniging (NTV) en Stichting Survival Norg (SSN) hebben samen een toekomstplan ingediend voor het Integraal Sportaccommodatieplan deel 2. NTV heeft al subsidie gekregen voor een nieuw clubgebouw. Andere onderdelen van het toekomstplan zijn:
Aanleg van twee padelbanen met geluidwerende maatregelen en uitbreiding van de survivalaccommodatie op de voormalige camping 'De Norgerberg'. NTV wil graag nog twee padelbanen omdat het ledenaantal de laatste jaren is gegroeid van ruim 300 naar 550. SSN wil graag uitbreiden omdat het aantal leden nog steeds groeit en uitbreiding op de bestaande plek niet kan. Tegelijkertijd willen we de parkeerplaats bij de beide sportaanbieders veiliger en toegankelijker maken. Het naastgelegen Molenduinbad en het Bewegingscentrum willen ook graag dat de parkeerplaats wordt aangepakt. De plankosten van NTV worden geschat op € 350.000 en van SSN op € 220.000. NTV en SSN financieren 40% volgens de uitgangspunten van het sportaccommodatieplan deel 2. Dit betekent een investering van € 342.000 voor de gemeente Noordenveld. De kosten voor de parkeerplaats moeten nog worden berekend.

43 *Stichting Manege Norg (investering 2025 € 46.000, structureel € 3.000)*

Het stichtingsbestuur wil graag een nieuw dak op de kleine rijhal omdat het dak kapot is. Verder wil het stichtingsbestuur graag een nieuwe omheining en sproei installatie in de kleine rijhal. De omheining voldoet niet meer aan de veiligheidseisen van Stichting Veilige Paardensport. De bodem in de kleine rijhal kan beter en duurzamer worden besproeid met pop-up sproeiers waardoor de bodem langer meegaat. De totale kosten worden geschat op €.76.000. Een van de uitgangspunten van het sportaccommodatieplan is dat sportaanbieders 40% van de plankosten betalen. Dit betekent een investering van € 46.000 voor ons.

44 *Scouting Mensinge (investering 2025 € 81.000, structureel € 4.000)*

Eén van de toekomstplannen van sportaanbieders is van Stichting Scouting Mensinghe Roden. De stichting is eigenaar van het clubgebouw 'De Woudscout' aan de Norgerweg in Roden. Het plan is het clubgebouw aan de westkant uit te breiden en te verduurzamen (isoleren). In het clubgebouw is nu regelmatig onvoldoende ruimte voor groepsactiviteiten. En het stichtingsbestuur verwacht dat het ledenaantal zal stijgen van 230 naar meer dan 300 door de woningbouwplannen in Roden-Zuid. De westkant van het clubgebouw is het minst duurzame gedeelte dat regelmatig vochtig en moeilijk te verwarmen is. De totale kosten worden geschat op € 135.000. Met een eigen bijdrage van 40% wordt onze investering € 81.000.

48 *Uitbreiding personeel zwembad (structureel € 50.000)*

De huidige personele bezetting van zwembad De Hullen is minimaal te noemen. De medewerkers zijn zo ingezet dat er weinig ruimte is om nog andere activiteiten te ontplooien in het zwembad. Wanneer er ziekte is, of wanneer er buiten het seizoen verlof wordt aangevraagd, dan geeft dit weer een belasting op het huidige personeelsbestand.

22 *Archeologische en Cultuurhistorische waarden (eenmalig € 50.000)*

Een gemeente moet bekend zijn met de aard, locaties en kwaliteit van de cultuurhistorische en archeologische waarden en verwachtingen binnen het gemeentelijk grondgebied. Sinds 1 januari 2012 dienen gemeenten bij hun ruimtelijke ordening rekening te houden met cultuur-historische waarden, zowel boven- als ondergronds, in hun omgevingsplan. Een gemeente maakt dergelijke waarden inzichtelijk met een archeologische en cultuurhistorische waarden-kaart, die vervolgens wordt omgezet naar een archeologische en cultuurhistorische beleids-kaart om de informatie actueel en praktisch toepasbaar te maken: een handvat voor beleid bij ruimtelijke ontwikkelingen en een beoordelingskader bij omgevingsvergunningen. De Noordenveldse archeologische waardenkaart is vastgesteld in 2015 en moet

met spoed geactualiseerd worden. Een poging is gedaan in 2020 om de cultuurhistorische waardenkaart vast te stellen voor de gemeente Noordenveld maar door het onverwachte uitvallen van de erfgoedmedewerker is dit niet doorgezet. Dit moet alsnog plaatsvinden.

50 *Adviseur RO (structureel € 93.000)*

Voor de afdeling Ruimte is een extra adviseur RO onontkoombaar. Afgelopen jaar is al gebleken dat er te weinig capaciteit is. Er is een toename aan Woo verzoeken en bezwaar- en beroepsprocedures, er komen veel extra vragen voor RO vanuit duurzaamheid (zonneparken, batterijopslag, wijkuitvoeringsplannen, energie infrastructuur en dergelijke), voor blauw/groen opgaven (natuur, water, NPLG, et cetera) en in het algemeen komen er veel vragen uit de woningbouwprojecten. Steeds vaker wordt ook om ambtelijke bijstand van RO gevraagd voor afspraken met ondernemers en inwoners.

14 *Kleine faunavoorzieningen (structureel € 25.000)*

Voor het beschermen van kleine faunasoorten, die lopend of kruipend wegen passeren, worden faunavoorzieningen aangelegd. Indien onderhoud, herstel en/of aanleg niet kan wachten tot er wegwerkzaamheden plaatsvinden, waarbij deze maatregelen gelijktijdig uit te voeren zijn, moet dit afzonderlijk plaatsvinden om faunaslachtoffers te voorkomen. Dit komt voort uit de zorgplicht vanuit de Omgevingswet (artikel 8.1). Hiervoor is op dit moment geen budget aanwezig.

MFA Peize (p.m.)

Maatschappelijke organisaties in Peize zoals sportverenigingen, Stichting Peize in Beweging, dorpshuisbestuur, bibliotheekbestuur, scholen en Dorpsbelangen hebben een visie 'Opgroeien en ontmoeten in Peize' gemaakt. De visie is onderdeel van het Dorpsplan Peize. Een onderdeel van de visie is een nieuw multifunctioneel gebouw voor o.a. het dorpshuis, de bibliotheek en kinderopvang. Een adviseur uit Peize heeft inmiddels het volgende in beeld gebracht: een volumestudie (gewenste aantal m2) inclusief een kostenraming en een aantal mogelijke locaties onderzocht voor het nieuwe gebouw. Het vervolg is het nader uitwerken van de plannen en te komen tot een definitief ontwerp.

Oosterduinen (p.m.)

Met het vaststellen van het Streefbeeld Oosterduinen is een belangrijke eerste stap gezet in de ontwikkeling van de Oosterduinen. Samen met de ‘Oosterduiners’ wordt een breed gedragen plan opgesteld. Na afronding en goedkeuring van dit plan moet het worden uitgewerkt tot een omgevingsplan. In het conceptregeerakkoord van het beoogd nieuwe kabinet wordt gesproken over permanente bewoning van recreatiewoningen. Dit kan leiden tot onzekerheid in het ontwikkelingsproces van de Oosterduinen.